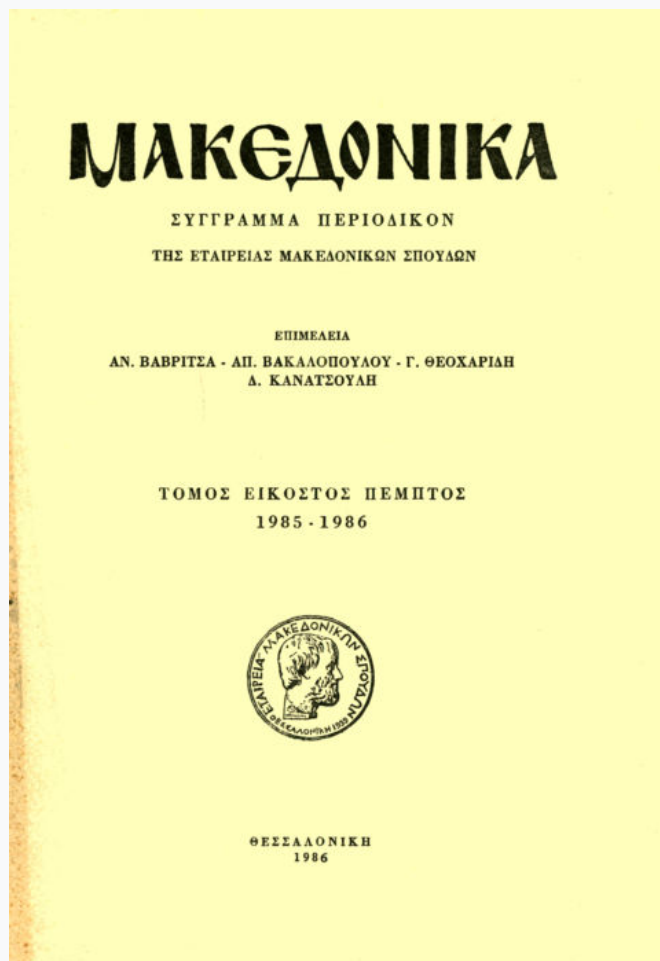

Μακεδονικά

Τόμ. 25, Αρ. 1 (1986)

Ο αγιορείτης Ευθύμιος "σταυρουδάς" πάροικος στη Σκιάθο κατά την Επανάσταση

Κ. Ν. Καλλιανός

doi: [10.12681/makedonika.223](https://doi.org/10.12681/makedonika.223)

Copyright © 2014, Κ.Ν. Καλλιανός

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Καλλιανός Κ. Ν. (1986). Ο αγιορείτης Ευθύμιος "σταυρουδάς" πάροικος στη Σκιάθο κατά την Επανάσταση. *Μακεδονικά*, 25(1), 105-110. <https://doi.org/10.12681/makedonika.223>

**Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ «ΣΤΑΥΡΟΥΔΑΣ»
ΠΑΡΟΙΚΟΣ ΣΤΗ ΣΚΙΑΘΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ**

Μεταξύ των αγιορειτών που έρχονται ως πάροικοι στη νήσο Σκιάθο μετά την ύποταγή του "Αθωνα στους Τούρκους¹ είναι και ο κελλιώτης ιερομόναχος Εὐθύμιος «σταυρουδάς», που διέμενε στο Καρακαλλινό κελλίο των Εισοδίων τῆς Θεοτόκου, στις Καρυές².

Ὁ Εὐθύμιος πρέπει νά ἦλθε στη Σκιάθο περί τὰ τέλη τοῦ 1821 μὲ ἀρχές τοῦ 1822. Δυστυχῶς ἀκριβῆ τῆς ἀφίξεώς του χρογολογία—ὅπως καὶ τῶν ἄλλων παροίκων αγιορειτῶν—δὲν ἔχουμε· γνωρίζουμε ὅμως ὅτι μαζί μὲ ἄλλους αγιορεῖτες ὑπογράφει ὡς μάρτυρας στη διαθήκη τοῦ αγιορείτη Χατζῆ 'Αβράμιου, πού συνετάγη στη Μονὴ Εὐαγγελισμοῦ τὴν 23η Μαρτίου 1822³.

Ὅπως κι οἱ ἄλλοι αγιορεῖτες, ἔτσι καὶ ὁ Εὐθύμιος, πρέπει νά φιλοξενήθηκε στὴν ἱστορικὴ Μονὴ τοῦ νησιοῦ, τῆς Εὐαγγελιστρίας, ὅπου ἠγοῦμενος ἦταν ὁ Σκιαθίτης ἱερομόναχος 'Αλύπιος Δ. 'Επιφανίου⁴.

Φαίνεται ὅτι ἦταν ἐνάρετος καὶ καλὸς κληρικὸς. Γιατὶ μὲ τὴν ἄδεια τοῦ ἐπισκόπου Σκοπέλου καὶ τῇ θέλησῃ τῶν Σκιαθιτῶν ἔγινε ὁ πνευματικὸς τῶν κατοίκων τῆς νήσου. Μάλιστα στὸ ἀρχεῖο τῆς Μονῆς Εὐαγγελισμοῦ Σκιάθου σώζεται τὸ ἀπὸ 19 Σεπτεμβρίου 1822 ἐνταλτῆριο 'Επισκοπικὸ Γράμμα τοῦ Σκοπέλου καὶ Σκιάθου Εὐγενίου⁵, ὅπου σημειώνεται μεταξύ τῶν ἄλλων καὶ τὸ ἑξῆς: "Ὅτι δηλ. ἀνατίθεται «τῷ Πανοσιωτάτῳ ἐν 'Ιερομονάχοις

1. Ἰω. Π. Μαμαλάκης, Τὸ "Άγιον Όρος (Άθως) διὰ μέσου τῶν αἰῶνων, Θεσσαλονίκη 1971, σ. 433 κ.έ.

2. Κρίτωνος Χρυσοχοῦδη-Π. Γουναρίδη, 'Ιερὰ Μονὴ Καρακάλλου, Κατάλογος ἀρχείου, στὸν τόμο «Άθωνικά Σύμμεικτα» 1, Ε.Ι.Ε./Κ.Β.Ε., Ἀθήνα 1985, 66, ἀρ. 76, ὅπου καὶ οἱ περιλήψεις ὁμολόγων τοῦ Κελλίου τῶν Εἰσοδίων (α/α 3, 4), στίς ὁποῖες φαίνεται τὸ ὄνομα τοῦ Εὐθυμίου «σταυρουδά».

3. Ἡ διαθήκη αὐτὴ βρίσκεται στὸ ἀρχεῖο τῆς Μονῆς Εὐαγγελιστρίας· ἓνα τμῆμα τῆς δημοσίευσε ὁ Ἰω. Ν. Φραγκοῦλας, Σκιαθίτικα. Α', Ἱστορία τῆς Σκιάθου, Ἀθήνα 1978, σ. 248 σημ. 84.

4. Γιά τὴ Μονὴ Εὐαγγελισμοῦ, πού ἱδρυσαν οἱ Κολλυβάδες τοῦ 'Αγ. Όρους καὶ τὸν ἠγοῦμενο 'Αλύπιο βλ. Ἰω. Ν. Φραγκοῦλα, ὁ.π., παρ. σ. 208-220 καὶ 265.

5. Περὶ τοῦ 'Επισκόπου αὐτοῦ βλ. Μητρ. πρ. Λήμνου Βασιλείου Ἀτέση, 'Ὁ 'Επίσκοπος Σκοπέλου καὶ Σκιάθου Εὐγένιος Οἰκονόμου, ἐφημ. «Βόρειοι Σποράδες», ἀρ. φ. 33/1973.

κυρίῳ Εὐθυμίῳ, ὡς ἀνδρὶ τιμίῳ καὶ εὐλαβείας ἀξίῳ, τὸ τῆς πνευματικῆς πα-
τρίτης λειτούργημα...»¹.

Στις 25 Σεπτεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους (1822) ὁ Εὐθύμιος ὑπογράφει μαζί
μὲ τὸν ἐπίσκοπο Εὐγένιο καὶ τὸν ἀγιορεῖτη ἱερομόναχο Συμεὼν τὴ διαθήκη
τοῦ ἱεροδιακόνου Ἰωσήφ ἐκ Φουρνῶ, τοῦ Διδασκάλου², ὁ ὁποῖος, ἀπὸ τὸ
Ἅγιον Ὅρος, εἶχε ἔλθει καὶ αὐτὸς στὴ Σκιάθου.

Τὸ ἐπόμενο ἔτος καὶ συγκεκριμένα στὶς 20 Ἀπριλίου 1823 ὁ Εὐθύμιος
συντάσσει τὴ διαθήκη του. Τὸ κείμενο τῆς διαθήκης, ποὺ εἶναι γραμμένο
ἀπὸ τὸν ἴδιο, παραθέτουμε στὴ συνέχεια, διορθωμένο ἀπὸ τὰ ὀρθογραφικὰ
τοῦ σφάλματα.

«Ἐπειδὴ διὰ τῆς παραβάσεως κ(αι) παρακοῆς) / ὑστερήθημεν τῆς τρυ-
φῆς τοῦ Παραδείσου κ(αι) τῆς / δόξης τοῦ Θεοῦ ἐξεπέσαμεν (φεῦ, δι' ἀπάτης
εἰς / τὸν κόσμον εἰσηλθεν ὁ θάνατος) ἀλλ' ἵνα μὴ τὸ κα/κὸν ἀθάνατον γέ-
νηται, κατὰ τὸν μέγαν Γρηγόριον, πορευόμεθα ὅπου ὁμοῦ Βασιλεῖς κ(αι)
πῶχοι. / Τοῖνυν κἀγὼ ὁ ἐλάχιστος ἐν Ἱερομονάχοις Εὐθύμιος, ὡς μὴ εἰδὼς
τὸ ἄωρον τοῦ θανάτου μου, ἔχων σῶας / τὰς φρένας μου, ποιῶ διάταξιν περὶ
πάντων ὧν κέκτημαι. Κ(αι) πρῶτον ἀφήνω συγχώρησιν εἰς ὅσους μὲ ἐλύ-/
πησαν, μὲ λόγον ἢ ἔργον, ὁμοίως κ(αι) ἐγὼ παρακαλῶντας ζητῶ συγχώρη-
σιν ἀπὸ ὅσους ἐλύπησα ἢ ἀδί/κησα, κ(αι) δεύτερον, τὰ δώδεκα Μηναῖα, ἢ
Παρακλη/τική, τὸ Τριῶδιον, Πεντηκοστάριον, Εὐχολόγιον, Χρυσοστο/μι-
κόν, Συναξαριστής, χειρόγραφα κατανυκτικὸν κ(αι) Φιλοκαλία, Φελώνιον
κ(αι) στιχάριον μὲ κλαδία, περιζώνιον / ἀσημένιον, καλύμματα ἀέρας, ἀντι-
μνήνσιον, τὸ Παναγι/άριον κ(αι) ἡ Εἰκόνα, νὰ δοθοῦν εἰς τὸ ὁσπίτιον, ὅπου
ἔζησα/ εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος, διατὶ ἐκεῖ τὰ ἡῦρα, τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς / ταῖς
Καταίς, ὑποκάτωθεν τοῦ Ἀγῶ τὸ Κιόσκι, τὸ ὁποῖον/ εἶναι Καρακαλλινόν,
κ(αι) ἡ Ἐκκλησία εἶναι Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου. Τὸ νομικὸν χειρόγραφον
τοῦ Νεοφύτου κ(αι) τὸ Χρυσοστομικὸν / νὰ δοθοῦν εἰς τοῦ Καρακάλλου.

1. Ὁλόκληρο τὸν τύπο τοῦ Γράμματος βλ. εἰς Ἀ γ α π ί ο υ ἱερομόναχου, Νικο-
δήμου μοναχοῦ, Πηδάλιον, ἐν Ἀθήναις 1841, σ. 457.

2. Ὁ Ἰωσήφ διδάξε ὡς ὑποδιδάσκαλος, μαζί μὲ τὸν Ἀθανάσιο τὸν Πάριο στὴ Χίο,
βλ. Κ. Σ ῶ θ α, Νεοελληνικὴ Φιλολογία, Ἐν Ἀθήναις 1868, σ. 635. Μὲ τὴν ὑποταγὴ
τοῦ Ἀθῶνα ἦλθε στὴ Σκιάθου, ὅπου, ὡς φαίνεται, καὶ ἀπεβίωσε. Ὑπῆρξε λόγιος μονα-
χός· μάλιστα χειρόγραφα καὶ ἐντυπα βιβλία του σώζονται μέχρι σήμερα στὴ βιβλιο-
θήκη τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· βλ. Μητροπολίτου πρ. Ἡλείας Ἀ ν τ ω ν ί ο υ Π ο λ ί τ η,
Κατάλογος χειρογράφων καὶ ἐντύπων τῆς ἐν Σκιάθῳ Ἱερᾶς Μονῆς Εὐαγγελισμοῦ τῆς
Θεοτόκου, (ἀνὰτ. ἀπὸ τὸ π. «Θεολογία»), ἐν Ἀθήναις 1962, σ. 22, 48 κ.λ.

Τὸ κείμενο τῆς διαθήκης τοῦ Ἰωσήφ δημοσίευσε, ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο τῆς Μεγ. Λαύ-
ρας τοῦ Ἀγ. Ὁρους, ὁ Γέρον Ἀ λ έ ξ α ν δ ρ ο ς Λ α υ ρ ι ώ τ η ς, Ἑγγραφα Ἀγίου
Ὁρους τῆς Μεγ. Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, τ. Α', Ἀθήναι 1966, σ. 86.

Ὁ παπᾶς Διονύσιος¹ ἂν θέλῃ / νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ὀσπίτιόν μας νὰ πάρῃ τὰς ὁμολογίας / τοῦ ὀσπιτίου κ(αι) νὰ ὑπάγῃ, διὰ νὰ ζήσῃ μέσα εἰς τὸ ὀσπίτιόν μας, ἅς πάρῃ τὰς ὁμολογίας κ(αι) τὰ ἄνωθεν γε/γραμμένα βιβλία κ(αι) ἅς ὑπάγῃ. Τὸν καταστένω / ἴδιον οἰκοκύρην, ὥσάν ὅπου ἐκεῖ ἐγένεν καλόγη/-ρος κ(αι) παπᾶς, ἂν ὑπάγῃ. Κ(αι) ὁ Νεόφυτος ἅς τὸν δεχθῇ / κ(αι) αὐτὸν ὡς παρὰδελφόν του, ὅμως νὰ ὑποτάσσεται εἰς / τὸν παπᾶν Διονύσιον. Ἀφήνω εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ / Χριστοῦ τρία βιβλία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τρία τοῦ ἁγίου / Δεσπότη μας κυρίου Εὐγενίου² ἕνα τοῦ πρωτόπαπα κ(αι)/ἕνα τοῦ παπα Γεωργίου. Κ(αι) εἴ τις φανῇ διασκεδάσαι κ(αι) χαλάσαι τὴν παροῦσάν μου διαθήκην, νὰ ἔχῃ / τὰς ἀράς τῶν Τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ Θεοφώρων / πατέρων κ(αι) πάντων (τῶν) ἐν ταῖς ἑπτὰ Συνόδοις. Ἀφῆ/νω δὲ ἐπιτρόπους τῆς παρούσης μου διαθήκης τὸν / ἅγιον Καθηγούμενον τοῦ ἱεροῦ Κοινοβίου Κύριον/Κύριον Ἀλύπιον, κ(αι) ἅγιον Γέροντα κύριον κύριον Ματθαῖον τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους³. Ἀπὸ τὰς Ἐπιστολάς τοῦ Παύλου νὰ δοθῇ ἕνα βιβλίον / τοῦ πνευματικοῦ μου παπα κὺρ Παρθενίου κ(αι) / ἄλλο τοῦ πρωτόπαπα κ(αι) ἄλλο τοῦ παπα Γεωργίου / 1823 Ἀπριλλίου 20. / Εὐθύμιος ἱερομόναχος ἀποφασίζω τὰ / ἄνωθεν.

/ Καλλίνικος μοναχὸς ἀγιορείτης μαρτυρῶ.

/ <Εὐρέθησαν κρίνα...(>) γρόσια.

/...ψιλοὶ παράδες: γρόσια 99,10 / 12: βιβλία τοῦ Παύλου/ 1: Χρυσοστομικόν/1: τοῦ Νεοφύτου Χειρόγραφον/1: Παλαιὰ καὶ Νέα Διαθήκη/12: Μηναιᾶ/1: Παρακλητικὴ/1: Τριώδιον/1: Πεντηκοστάριον/1: σεντούκι⁴/ ἀπὸ τὰ ἄνωθεν δώδεκα / βιβλία ἐπούλησα τρία/ ἐχάρισα ἕνα τοῦ ἁγίου / Σκοπέλου ἕνα τοῦ παπα/Γεωργίου κ(αι) ἕνα τοῦ παπα/Παρθενίου πνευματικοῦ μου⁵.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1824 με ἀρχῆς τοῦ 1825 δημιουργήθηκε στὴ Σκιάθῳ μία ἀναταραχὴ, ἥ ὁποία προέκυψε ἀπὸ τὸ ἀκόλουθο γεγονός. Ἡ Μαγδαληνή, ἀνεψιὰ τῶν δύο ἱερομόναχων ἀδελφῶν Ἰωσήφ καὶ Εὐγενίου Χατζηγιάννη⁶ καὶ σύζυγος τοῦ Νικολ. Τζιανάνκου, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ πατέρα της

1. Μαζί με τὸν ἱερομ. Εὐθύμιο «σταυρουδά», στὰ ὁμόλογα τοῦ Κελλίου τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, στίς Καρυές, συναντοῦμε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἱερομ. Διονυσίου. Αὐτὸν νὰ ἔννοεῖ, ἄραγε, ὁ παπα-Εὐθύμιος; βλ. καὶ σ. 105, σημ. 2, ὅπου οἱ α/α τῶν ὁμολόγων κ.λ.

2. Πρόκειται γιὰ τὸν Σκιάθου καὶ Σκοπέλου Εὐγένιο Οἰκονόμου, βλ. καὶ σ. 105, σημ. 5.

3. Γιὰ τὴ Μονὴ Ἀγ. Χαραλάμπους καὶ τὸν μοναχὸ Ματθαῖο βλ. Ἰω. Ν. Φραγκοῦλα, ὅπ., παρ. σ. 206-207.

4. Τὸ τμήμα αὐτὸ τῆς διαθήκης ἔχει γραφεῖ ἀπὸ ἄλλο χέρι.

5. Ἡ διαθήκη βρίσκεται στὸ ἀρχεῖο τῆς Μονῆς Εὐαγγελιστρίας Σκιάθου.

6. Οἱ δύο αὐτοὶ ἱερομόναχοι ἦσαν συγγενεῖς τοῦ Ἀλ. Παπαδιαμάντη· διετέλεσαν ἡγούμενοι τῆς Μονῆς Παναγίας Κουνίστρας. Ἰω. Ν. Φραγκοῦλα, ὅπ., παρ. σ.

ἐγκαταλείπει τὴν συζυγικὴν ἐστία καὶ καταφεύγει στοὺς δύο ἱερωμένους θεοὺς τῆς. Ἐκεῖνοι τότε διαπράττουν τὸ κανονικὸ παράπτωμα καὶ νυμφεύουν, χωρὶς νὰ ἔχει λυθεῖ ὁ ἄλλος γάμος τῆς Μαγδαληνῆς καὶ χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ Ἐπισκόπου Σκοπέλου, τὴν ἀνεψιά τους μὲ ἄλλον σύζυγο. Τὸ σκάνδαλο αὐτὸ ἐπέδρασε ἀρνητικὰ στὴ μικρὴ σκιαθίτικη κοινωνία τοῦ 1825 καὶ ἄρχισαν νὰ δημιουργοῦνται καὶ ἄλλα τέτοια παρόμοια ζητήματα.

Λαμβάνοντας λοιπὸν ἀφορμὴ ἀπὸ τὴ ρευστὴ αὐτὴ κατάσταση, ποὺ ἐπικρατοῦσε στὴ Σκιάθῳ, ὁ πνευματικὸς τῆς νήσου, ἱερομόναχος Εὐθύμιος, ἔστειλε στὸ Ὑπουργεῖο τῆς Ὁρθοσκείας τὴν ἐξῆς ἀναφορά:

«Ἀριθμ. 1765 / Ἀναφορὰ ἐκ Σκιάθου Εὐθυμίου Ἱερομονάχου ἀγιορείτου σημειωμένη/ ἀπὸ τὰς 19 Μαΐου 1825 / ἐλήφθη τῇ 4 Ἰουνίου //

Πρὸς τὸ Ἱερὸν Ὑπουργεῖον τῆς Ὁρθοσκείας

/Ὁ ὑποσημειούμενος ἁμαρτωλὸς πνευματικὸς τῆς νήσου Σκιάθου / ὅστις ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ Ἀθωνοῦ κατήντησα εἰς ταύτην / τὴν νῆσον, καὶ κατ' ἐκλογὴν τῶν ἐγκατοίκων ἀδεία καὶ τοῦ Ἀρχιερέως ἀνεδέχθην τὸ μέγιστον βάρος τῆς Ἱερᾶς / ἐξομολογήσεως ἀναφέρομαι ταπεινῶς, ὅτι μεγάλη πα/ρανομία καὶ καταπάτησις τῶν Ἱερῶν Ἐκκλησιαστικῶν νόμων ἄρχισεν ἐφέτος εἰς ταύτην τὴν νῆσον. / Κατὰ πρῶτον, ἕνα συνοικέσιον ἀρραβωνιασμένον εἰς/ διάστημα δέκα χρόνων, καὶ εἰς τὸν νομί/μως ἐστεφανωμένον μὲ τὴν Ἱερὰν τελετὴν τοῦ Γάμου· ἅμα ὅπου ἀπέθανε μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ πατήρ / τῆς νύμφης, δηλαδὴ μετὰ σαράντα ἡμέρας διὰ μικρὰς / φιλονικίας ἐχωρίσθη, καὶ ἡ μὲν νύμφη κατέφυγε / εἰς τὴν προστασίαν δύο καλογέρων θείων τῆς χωρὶς / νὰ ὑποχρεωθῇ πλέον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν νόμιμον / ἄνδρα τῆς. Ἐγὼ τοὺς ὁμίλησα, ἐσυμβούλευσα, πλὴν ὁ καρ//πὸς μου ἐστάθη εἰς φοβερισμοὺς καὶ ὕβριτας ἀπὸ τοὺς καλογήρους / Ἰωσήφ καὶ Εὐγένιον θεοὺς τῆς νύμφης ταύτης. Ἐστάλη κατὰ / τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον καὶ ἐπιταγὴ τοῦ Ἱεροῦ τούτου / Ὑπουργείου, τὴν ὁποίαν ἔφερεν ὁ ἄνδρας τῆς νύμφης / διὰ νὰ δώσῃ ὁ Ἰωσήφ τὴν νόμιμον γυναῖκα του καὶ τὴν / προῖκαν του, καὶ ἂφ' οὗ δὲν ἔπραξεν κανένα ἀπὸ τὰ / νομίμως διαταττόμενα ὁ κύρ Ἰωσήφ, ὅστις εἶχε / τὴν νύμφην εἰς τὸ σπῖτι του, ἐκινήθη νὰ κατορθώσῃ / καὶ νὰ στείλῃ μαρτυρίας εἰς τὸ Ἱερὸν Ὑπουργεῖον, ὅτι / εἶναι καλὸς καὶ τίμιος· καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος εὐρὼν / ἄλλον τινὰ νέον τὴν ἐστεφάνωσε μὲ αὐτὸν μόνος του / χωρὶς νὰ διαλυθῇ ὁ πρῶτος γάμος, ἀλλὰ καὶ χωρὶς / τὴν ἄδειαν τῆς Ἐκκλησίας, χωρὶς τοὺς κοινούς τῆς πολιτείας / ἱερεῖς ἐστεφάνωσε μόνος του τοῦτο τὸ παράνομον καὶ / μοιχικὸν συνοικέσιον· ποὺ πεποιθὸς δὲν ἤξεύρα. Ἐπομένως ἅμα, ὅπου αὕτη ἡ παρανομία ἔγινε ἄρ//χισε νὰ πληθύνῃ τὸ κακὸν εἰς διάστημα ἐνὸς μηνός· Τριῶν ἡμερῶν ἄλλη νύμφη ἐδίωξε τὸν ἄνδρα τῆς/ δύο μηνῶν γαμβρὸς ἐγκατέλειπε τὴν γυναῖκα του μὲ

/ ἀπόφασιν καὶ πείσμα, ὅτι δὲν ξαναενώνονται. / Ἄλλος φωνάζει εἰς τὰς πλατείας ὅτι ἡ γυναῖκα μου εἶναι / ἄσχημη τὴν ἀφήνω· ἄλλος, δὲν κάνει παιδί τί τὴν θέλω / ἄλλη πάλιν εἶναι πτωχὸς ὁ ἄνδρας μου δὲν εὐχαριστοῦμαι. / Διὸ διὰ ἀγάπην Θεοῦ τὸ Ἱερὸν Μινιστέριον νὰ ἀνα/λάβῃ καὶ εἰς ταύτην τὴν νῆσον τὴν περὶ τούτου πρόνοιαν αὐτοῦ καὶ / διατάξιν. Ἐπειδὴ, ὅσοι φιλόχριστοι προστρέχουν ἤδη μὲ / πᾶσαν ἐπιμέλειαν εἰς τοῦτο τὸ Ἱερὸν Κριτήριον νὰ παραστήσουν / τὰ διατρέξαντα καὶ νὰ εὑρουν τὴν ἱκανοποίησιν. Εἰμὶ / δὲ μὲ ὅλον τὸ σέβας. Τῇ 19 Μαΐου 1825 ἐν Σκιάθῳ/

ὁ εὐτελής Εὐθύμιος ἱερομόναχος / ἁγιορείτης/.

†Κἀγὼ ὁ ἐλάχιστος ἱερομόναχος Ἀλύπιος ὁ ἡγούμενος τοῦ ἐν Σκιάθῳ/ κοινοβίου, μαρτυρῶ, ὅτι ὁ γράψας τὰ ἄνωθεν καὶ βεβαιώσας αὐτὰ / μὲ τὴν ἰδίαν του ὑπογραφὴν ὑπάρχει ἐκλελεγμένος ὑπὸ πάντων / τῶν ἐγκατοίκων ταύτης τῆς νήσου, διὰ νὰ δέχεται τοὺς λογισμοὺς αὐτῶν καὶ / ὅσα λέγει εἶναι ὅλα ἀληθινὰ καὶ βέβαια, χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν ἢ δολιότητα¹.

Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1829 ὁ Εὐθύμιος εἶχε ἀποθάνει. Φαίνεται πὼς διέμενε ἐκτὸς Μονῆς, ἴσως στὸ Κάστρο, γιατί τὸ σεντούκι, ὅπου ὑπῆρχαν τὰ διάφορα πράγματά του, μεταφέρθηκε ἀπὸ τὸ σπῖτι τοῦ Μελαχροينوῦ Καλογιάννη, μετὰ τὸν θάνατό του, στὸ μοναστήρι τῆς Εὐαγγελιστρίας, ὅπου καὶ ἀνοίχθηκε.

Στὴ συνέχεια παραθέτουμε τὸν κατάλογο (κατάστιχο) τῶν πραγμάτων ποὺ βρέθηκαν καὶ καταγράφηκαν.

«Κατάλογος τῶν πραγμάτων τοῦ/ μακαρίτου πνευματικοῦ παπα Εὐθυμίου «σταυρουδά» κελλιώτου, εὕρισκομένων εἰς / ἐν σεντούκι, τὸ ὁποῖον ἐφέρθη ἀπὸ τὸ / ὁσπίτιον τοῦ Μελαχροينوῦ Καλογιάννη εἰς / τὴν Κοινοβιακὴν μονὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας δι' ἐπιταγῆς τῶν Δημογερόντων Σκιάθου/ ἐσφραγισμένον καὶ ἠνοιχθὲ κατ' ἐμπροσθεν τοῦ Ἐκτάκτου / Ἐπιτρόπου τῶν Βορ. Σποράδων κυρίου Δημητρίου Κριεζῆ, καὶ ἐνὸς τῶν Δημογερόντων / Σκιάθου κ. Ἀναγνώστου Μπονάκη καὶ κατε/γράφησαν ὡς ἀκολουθοῦς/.

Ἐξήγησις τοῦ Νικοδήμου τῶν Ἐπιστολῶν / τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς πέντε τόμους.

/ 1 ἐν βιβλίον τοῦ ἁγίου Βαρσανουφίου.

/ 1 ἐν ἑτερον ὀνομαζόμενον Κῆπος / χαρίτων.

/ 1 ἐν ὁ πρῶτος τόμος τοῦ Συναξαριστοῦ

/ 1 ἐν βιβλίον κανονικόν.

/ 1 ἐν βιβλιάριον Ἀπολογία Χριστιανική.

/ 1 μία πνευματικὴ νουθεσία

/ 1 ἐν βιβλιάριον τοῦ Θηκαρά

/ 1 εἷς Σταυρὸς ἀσημένιος εἰς μονόκε/ρον ἀσκάλιστον, τυλιγμένος εἰς
ἐν / μανδήλι.

/ 1 ἐν φελώνιον ἀπὸ τζίτι.

/ 2 ἐπιτραχήλια παλαιά

/ 3 ὑποκάμισα μονά

/ 1 ζυγὴ κλειδοτάρι μετὴν ζώνην πολλὰ / μικρὰ ἀσημένια.

/ 1 εἷς μποτζᾶς μετὰ μερικὰ μανδηλάκια / καὶ κάλυμμα ποζαπὸν ἓνα.

/ 6 ζάρφια ἀργυρᾶ.

/ ἐν κουταλάκι τοῦ γλυκοῦ καὶ ἐν περὼνι ἀση/μένια καὶ τζακισμένα.

// 1 ἦτοι ἐν κομπολόγι κεχριμπαρένιον.

/ αὐτὰ τὰ ζάρφια δηλ. περούνη ἐν / καὶ κομπολόγι καὶ κουταλάκι εὐρι-
σκονται εἰς / μίαν σακκοῦλα φέρουσιν ἐπιγραφὴν 5:/α.

1. ἐν τζηκτάνη (:) μετὰ γράμματα διάφορα/.

Διὸ ἔγιναν δύο ἀπαράλλακτα ὑπογεγρα/μμένα παρὰ τοῦ κυρίου Ἄλυ-
πλου, καὶ παρὰ τῶν Δημογερόντων τῆς Ν. Σκιάθου διὰ τὸ / κρατῆ ἑκάτερον
μέρος ἀνὰ ἐν εἰς ἐνδει/ξιν καὶ ἀσφάλειαν. Ἐν Σκιάθῳ τῇ 6 Ἀπριλλίου 1829/
Ἐπιβεβαιοῦται τὸ ἀληθές τούτου τοῦ καταστήχου / τῇ αὐτῇ ἡμερομηνίᾳ.
Οἱ Δημογέροντες Σκιάθου / Τ. Σ. Α. Μπονάκης / Ἀγγελῆς Γεωργίου / Γιαν-
νιδὸς Μωραΐτου¹.

Σκόπελος

ΠΡΕΣΒ. Κ. Ν. ΚΑΛΛΙΑΝΟΣ

SUMMARY

Priest K. N. Kallianos, Euthimios «stavroudas», the monk from Mt Athos, resides in Skiathos during the revolution.

The monk Euthimios «stavroudas», who led a monastic life in the cell of the Presentation of the Virgin Mary of the Caracalla monastery at Karyes of Mt Athos, fled to Skiathos in 1821-22, together with other monks from Mt Athos, after its submission to the Turks. He was given hospitality in the historical monastery of the Annunciation, founded by Kollivades (Mt Athos' monks) at the end of the 18th c, and he became the confessor of the island. He died there in 1829.

1. Κι αὐτὸ τὸ ἔγγραφο βρίσκεται στὸ ἀρχεῖο τῆς Μονῆς Εὐαγγελιστρίας. Θεω-
ροῦμε ὑποχρέωσή μας νὰ εὐχαριστήσουμε τὸ Μορφ. Ἰδρυμα Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ
τοὺς ἐπιστημονικοὺς ἐπιμελητές του κ. Μαρία Πολίτη-Σακκελαριάδη καὶ τὸν κ. Ἀ-
γαμ. Τσελίκου γιὰ τὴν παροχὴ φωτοτυπιῶν, ὁλων τῶν ἐγγράφων τοῦ ἀρχείου τῆς Μο-
νῆς Εὐαγγελιστρίας Σκιάθου, ποὺ χρησιμοποιήσαμε στὴν παρούσα μελέτη.